

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Pastorum Sive Instructio Practica Neoparochorum

Dirckinck, Johann

Treviris, 1702

Caput. 4. De puritate conscientiae Pastoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51873)

CAPUT IV.

*De puritate conscientia Pastoris,
& fuga peccatorum.*

AD puritatem conscientia, & fugam peccatorum mirificè Pastorem promovebit, triplex modus seu gradus humilitatis, quem S. Ignatius in libello Exercitiorum tradit; sine quo munditiam cordis obtinere, omnino est impossibile.

Primus humilitatis modus hic est, ad salutem necessarius, ut me penitus subdam Divina Legi observanda: ut ne quidem mundi totius oblato dominio, vel extremo vite discrimine objecto, transgrediar deliberatè mandatum ullum divinum aut humanum, quod quidem peccati mortalis vinculo me obliget.

Secundus est majoris perfectionis, ut fixo animo, ad divitias, paupertatem, honorem, ignominiam, brevitatem vite

☩

& longitudinem; æquè sim propensus; ubi equalis est divina laudis & mea salutis occasio: & ut nullâ vel humana cuiuscunque felicitatis, vel propria mortis conditione propositâ, adducar unquam, ut culpam licet venialem tantùm, decernam admittere.

Tertius est modus humilitatis absolutissimæ, ut priores duos jam adeptus, etiamsi nullo superaddito, laus Dei par foret; ad majorem tamen imitationem Christi, eligam potius cum eo paupere, spreto & illuso, pauperiem, contemptum, & insipientia titulum amplecti, quàm opes, honores & sapientia aestimationem.

Terni hi modi humilitatis, quanto pere Pastori animarum convenient & opitulentur, ut puritatem conscientia obtineat & conseruet, declarare jam nunc aggredimur.

I. Ante omnia Pastor primum hunc humilitatis gradum conscendat necesse est, ut vitam à peccato lethali immunem ducat: cùm enim ex officio

cio

cio oves sibi commissas mundare & purificare debeat à peccatis; nisi ipse ab his sit purus, quo pacto purificabit alios? *Ab immundo quid mundabitur?* Eccli. 34. 4. Dum igitur Neoparochus, Exercitiis spiritualibus ad sacerdotium & curam animarum se preparat; exhomologefin de tota vita instituat, ut à lethalibus criminibus penitus mundetur; & ex considerationibus de peccatis, eorùmque pœnis, ingentem illorum horrorem concipiat, & hunc primum humilitatis modum valde sibi imprimat. *Malo mori, quàm sedari: malo totum mundum perdere, quàm Deum offendere.* Ad quod sequentes considerationes juvabunt plurimùm.

1. Quàm rationi consentaneum est, ut homo vile mancipium & missella Creatura, Domini & Creatoris sui, Regis Regum æternæ, purissimæ, immaculatæ Legi & sanctissimæ voluntati, à qua velit, nolit, necessariò pendet, voluntariè & liberè se subiciat;

ciat; & suam voluntatem, plumbeam
erroneamque regulam, rectissimæ
Dei regulæ & voluntati submittat?

2. Quàm id est homini utile; cùm
debitum ordinem, Deo se subdendo
servet: *Deum time & mandata ejus
serva, hoc est enim omnis homo*: ait Sa-
piens Eccles. 12. 13. & pace ac quiete
fruatur; nam *quis restitit ei & pacem
habuit?* Job. 9. 4. & humilis subjectio,
Dei amicitiam conciliet & conservet,
divinæ consortem naturæ efficiat,
eumque innumeris bonis repleat.

3. Cogitet, quî Christus se Legi Pa-
tris subjecerit, cùm Adam uxoriis
blanditiis eam postposuisset, ample-
ctendo, tormenta & mortem crucis:
*Vt cognoscat mundus, quia diligo Pa-
trem; & sicut mandatum dedit mihi Pa-
ter, sic facio; surgite eamus.* Joan 14.
31. Eodem modo sancti Martyres
pro Lege Dei certarunt usque ad mor-
tem, quam omnibus mundi malis &
bonis præposuerunt: nam in omni
eorum certamine, hoc unum ageba-
tur,

tur, ut Dei Legi & amicitia quæ offerrebantur, bona, vel mala præponerent. Omnes pariter Sancti, ei omnia posthabuerunt, mundum fugerunt, bona reliquerunt: Benedictus, Bernardus, Franciscus à carne tentati & sollicitati contra Legem Dei, in nivibus, glacie & spinis se volutarunt. Et hic gradus est necessarius ad salutem; *Quid enim prodest homini, si totum mundum lucretur, anima verò sua detrimentum patiatur?* Ac proinde omnibus convenit: quantò igitur magis Pastori animarum, qui alios docere & mundare debet?

4. Ad hanc divinæ Legis observantiam, & horrorem peccati mortalis, sibi ingenerandum: Pastor pervolvat & expendat momenta & rationes omnibus Christianis communes, ut quòd peccatum lethale sit lepra, pestis, mors animæ; inobedientia, contemptus, rebellio contra Deum; imò Christicidium & Deicidium, ut SS. Chrysostrmus, Bernardus & Patres alii

alii loquuntur. Et quòd Deus illud, cum ipse sit summum Bonum, Lux pura & Pulchritudo infinita, non possit non odisse & abominari infinitè, tanquam summum malum, tanquam tenebras, turpitudinem, fœditatem & immunditiam animæ intolerabilem. De quibus videatur opus morale de peccatis, Jacobi Lobbetii, hæc & alia prolixè tranſeantis

5. Denique expendat Argumenta Sacerdoti & Pastori propria & sacros ejus, quibus initiatus est ordines concernentia, quibus peccatum mortale valde repugnat. Consideret itaque ordines, per quos veluti totidem gradus ad sacerdotalem, pastoralémque dignitatem conscendit; ex altera deinde parte, peccatum cum iis componat, & contrarietatem, repugnantiamque, nullo negotio, deprehendet.

Primus gradus ad sacerdotium est *prima Tonsura*, per quam à mundo rebusque mundanis quis secernitur, & cultui divino, Ecclesiæque ministerio de-

deputatur, simulque Clericus, id est, in sortem Domini assumptus efficitur: *Vos non estis de mundo.* Joan. 15. Expendat jam Pastor, quam indecens sit foris in capite coronam, Clerici insigne, gestare, & intus peccati lethalis cauterium, hominis damnati signum, in anima circumferre: à rebus mundanis separatum, mundi sordibus inquinari: Dei & Ecclesie Ministrum, Deum inhonorare, & carni, vitiisque servire: in Dei sortem assumptum, in Diaboli sortem & possessionem transire.

Secundus gradus ad sacerdotium est *Ostiaratus*: in quo per traditionem clavium, potestas Ecclesiam Fidelibus aperiendi, & Infidelibus claudendi conceditur: per cymbali verò traditionem, populum in Ecclesiam convocandi potestas traditur. Quam verò inconueniens est, aliis templi januam aperire, sibi verò per peccatum, cœli portam claudere? Infidelibus templum Dei obstruere; sibi Inferni ostium referare? populum ad

Ec-

Ecclesiam & conventum Justorum convocare; se verò à cœtu amicorum Dei excludere; Ecclesiæ malignantium se adjungere, mortuisque Ecclesiæ membris annumerare?

Tertius gradus est *Lectoratus*; in quo per traditionem Libri lectionum, confertur potestas, Verbum Dei, cæterasque lectiones sacras prælegendi, & populum lectione docendi. Hinc dum legit, loco altiore constituitur, ut ab omnibus videatur & audiatur. Quàm verò incongruum est, legere & non observare; docere & non facere: in alto stare, & in abyssum malitiæ & pœnæ se deturbare; Diabolo subster-ni; Auditoribusque vitæ flagitiosæ formam exhibere?

Quartus gradus est *Exorcistatus*; in quo per traditionem Libri Exorcismorum, potestas tribuitur, Dæmones ex corporibus obsessis expellendi. Quàm verò fœdum est; Diabolum ex alieno corpore ejicere & eundem in animam propriam intromittere?

Quàm

Quàm inglorium est, quem Victor fugas, eidem per peccatum, victum succumbere; ejusque jugum tyrannicum sustinere?

Quintus gradus est *Acolythatus*; in quo potestas datur lumina in Ecclesia accendendi & deferendi; uti & aquam, vinumque in Eucharistiam ministrandi. Quàm autem turpe est, manibus lumina præferre, & iisdem opera tenebrarum perpetrare? alios illuminare, seipsum excæcare, & tenebris peccatorum involvere? Aquam & vinum in hostiam Eucharisticam ministrare; & sese Dæmoni in victimam abominabilem offerre?

Sextus gradus est *Sub-Diaconatus*; in quo potestas tribuitur, sacro præparando subserviendi; calicem & patenam mundandi; Epistolam in missa solennicantandi. Quàm verò indignum est, Dei Ministrum, evadere servum peccati? calicem mundare; & animam scelerum foeditate conspurcare? In missa Epistolam cantando

D

po-

populum docere; & seipsum in ignorantia malitiâque relinquere?

Septimus gradus est *Diaconatus*; in quo confertur potestas, Evangelium in Missa solenni cantandi; illud ex pulpito, populo exponendi; cum his Episcopi verbis: *Accipe Spiritum Sanctum, ad robur & ad resistendum Diabolo, & tentationibus ejus.* Quàm verò indecens est; aliis, non sibi prædicare? ore Evangelium exponere; opere Evangelium oppugnare? alios à peccatis abstergere; seipsum ad ea patranda animare? Spiritum Sanctum accipere, ad Ecclesiæ ministerium; eundemque ex anima probrosè expellere, in Dei contemptum? Robur ad resistendum Diabolo obtinere; & ejusdem tentationibus ignominiosè succumbere?

Octavus gradus est *Presbyteratus*, seu sacerdotium; in quo gemina confertur potestas, scilicet SS. missæ Sacrificium offerendi, & fideles à peccatis absolvendi. Jam verò Sacerdos

Al-

Altissimi consideret, quàm abominabile sit, ad aram stare in medio Angelorum; & Filium Dei, Sanctum Sanctorum, Patri cœlesti offerre Sacerdotem illum, qui est impurum Diaboli, Venerisque mancipium? O quis explicet! quid sit Agnum Dei immaculatum, offerri à fœdo, ac truci lupo? Vinum germinans Virgines libari ab ebrioso Bacchi sacrificulo? Peccatum lethale contra Deum patrandò, ejus jugulum quodammodo manibus paricidis petere? & non diu pòst, unigenitum Filium ejus, quasi cruentis adhuc manibus, in sceleris placationem offerre? Item quàm detestabile sit, alios à peccatorum vinculis, Diabolique nexibus absolvere; seipsum verò iisdem irretire & innodare: alios è servitute Cacodæmonis, in libertatem Filiorum Dei asserere; seipsum verò ex Filio Dei, Diaboli mancipium constituere: alios peccata remittendo, in Librum vitæ referre; seipsum

verò Libro Mortis & damnationis
perpetuæ inscribere.

Horresco tam atrociam referens de
Sacerdote ac Parocho, veniamque
flagito, quòd viris eximia probitatis
& perfectionis, talia proponam: quæ
illos non concernunt; sed utinam ne-
mo unus reperiretur, qui hac doctrinâ
indigeret! utinam paucissimi forent,
qui in hoc miseriarum chaos prolabe-
rentur! Verùm si qui sunt, aut qui-
cunque ejusmodi sunt, eos per Deum,
oro atque obtestor, ut antedicta seriò
& non obiter perpendant ac penetra-
re, studeant: quod si fecerint, spon-
deo fore, ut nunquam in horrendum
adeò & abominabile malitiæ & ne-
quitia barathrum devolvantur. Con-
siderent sapius statûs sui dignitatem,
peccati lethalis atrocitatem, pœna-
rum infernalium æternitatem: atque
à tanto malo, per Dei gratiam, im-
munes ac securi degent: *Memorare
novissimam, & in æternum non pecca-
bis. Eccli. 7. 40.*

II. Obtento primo gradu humilitatis ac debellato, & proscripto, in perpetuum, peccato mortali: Pastori ad secundum humilitatis gradum, omni diligentiam connitendum est; ut nimirum ita se subdat Divinae Legi, ut malit mori, quam venialiter peccare deliberatè. Consideret igitur, ut hoc obtineat, quam sit rationi consentaneum, ut ne in minima quidem re, Homo, Dei & Creatoris sui, tanquam Filius, amantissimi Patris, voluntatem violet; quæ pluris facienda est, quam omnes creaturæ simul; quam propria vita, fama, honor, dignitas. Consideret quoque quæ emergant detrimenta, si id non faciat: Committens enim plura peccata venialia deliberatè, non gaudet conscientia pace & tranquillitate: cum semper vulpeculas & latrunculos Domi foveat: non fruitur amicitiam Dei adeò securè & pacatè: venialia enim ad mortalia disponunt, veluti morbi ad mortem: destituitur particularis Providentiæ

D ;

Dei

Dei fructibus; caret illis consolationibus, illo lumine spirituali, illo robore & fortitudine spiritûs, saepe necessario, ad resistendum tentationibus; quibus plerumque faciliùs cedit & alios malè ædificat.

Qui ad hunc gradum pervenit, ad bona & mala indifferens est: quia affectus ejus est purus, nec ullis creatis adhæret; unde ubi æqualis Dei gloria est, æqualiter affectus est, & licet de propria vita agatur, non sinit se induci ad peccatum veniale deliberatè committendum. Discute, mi Pastor, num gradum hunc attigeris; num cor tuum bono alicui creato ita adhuc adhæreat, ut propter illud, veniale peccatum deliberatè perpetrare non verearis; & num quandoque adhuc gloriâ inani, complacentiâ vanâ, verbo mendaci, adulatorio, aut leviculo Deum offendas. Hoc si repereris, animos assume, ut elucteris altiùs, atque in hunc gradum secundum te efferas.

III. Consenso gradu secundo, &
non

non antè, ad tertium humilitatis gradum, ascendere Pastor poterit, qui altissima perfectionis est, & in eo situs, ut ubi par Dei gloria fuerit, Jesum sequatur, & ei in vita se conformet, ejusque paupertatem, contemptum, & crucem amplectatur. Quodsi tamen contingat, ut par Dei gloria utrimque, imò major videatur, ut commoda aliqua & honorem Pastor admittat, vel obedientiâ exigente, vel charitate; semper memor Crucis Christi, inter ipsos honores & commoda retineat affectum sincerum imitationis Christi; & quantum ex parte sua est, bona hæc omnia rejiciat, cum protestatione, quòd ea acceptare non velle, nisi esset evidenter major Dei gloria. Sic poterit moderatè uti iis bonis, nec ab illis lædi, & illâ modestiâ, animique moderatione, proximo esse ædificationi. Hic est Spiritus Apostolicus, nosse abundare & penuriam pati, ac per bonam famam & infamiam, unius Dei gloriam procurare.

O Pastor bone ! ô Pastorum Princeps ! idea & prototypon puritatis, humilitatis & omnis perfectionis ! illustra intellectûs nostri caliginem, ut dictos humilitatis & observantiæ divinæ Legis tuæ, gradus, clarè cognoscamus; excita affectus, & voluntatis nostræ teporem excute, ut amemus; eleva & corrobora spiritûs nostri debilitatem. ut ad hunc apicem perfectionis conscendamus; atque ita sublimem sacerdotalem, pastoralémque conscientia puritatem nanciscamur.

C A P U T V.

De intentione Pastoris.

Simplex, recta, puraque intentio, requiritur. I. In electione & susceptione statûs pastoralis: cura enim animarum, onus adè grande, difficile, & periculis obnoxium est; ut non aliâ,